

Ökat trygghetsskapande för samhällsviktiga säkerhetsföretag – trots pandemin

Årsrapport Säkerhetsföretagen 2016 - 2020

Publiceringsdatum september 2021

Sammanfattning

Säkerhetsföretagens årsrapport för 2020 visar att omsättningen bland säkerhetsföretag fortsätter att öka, mycket till följd av att säkerhet är en samhällsviktig funktion och att brottsligheten i Sverige fortsätter att öka. Samtidigt har antalet anställda minskat något under 2020 till följd av att covid-pandemin lett till nedstängda flygplatser och inställda event.

Ytterst innebär samhällsutvecklingen att både företag, offentlig sektor och hushåll har ett fortsatt behov av trygghetsskapande åtgärder. För att stärka effektiviteten och säkerställa att trygghetsinvesteringarna ger så stor nytta som möjligt föreslås också ett antal reformer.

- Minska regionala trygghetsklyftor med en statlig trygghetsmiljard, som kan kompensera för att behoven av säkerhet är större i regioner med sämre ekonomiska förutsättningar
- Inför skatteavdrag för företag och privatpersoner som investerar i säkerhet, såsom det finns i USA och andra europeiska länder. Säkerställ ett riktigt trygghets-RUT – som omfattas av auktorisationskrav
- Genomför den statliga ordningsvaksutredningen så lagstiftningen möter kommunernas behov
- Bygg ut polisen och säkerställ att myndigheten kan möta brottsutsatta företagares behov i hela Sverige genom att införa en företagarpolis. Strukturen kan byggas på de goda erfarenheter säkerhetsföretagen har av samverkan mellan polis och ordningsvakt inom det sk 19-punktsprogrammet, där utpekade funktionsansvariga poliser säkerställer att ansvar och kontaktvägar finns i varje polisregion och varje nationell avdelning.
- Stärk samverkan mellan polis, kommun och säkerhetsföretag så att det lokala brottsförebyggande arbetet får störst effekt
- BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning (NTU) måste också riktas till företag

Li Jansson

Bransch- och näringspolitisk chef

Säkerhetsföretagen

Årsrapport

Övergripande om undersökningen

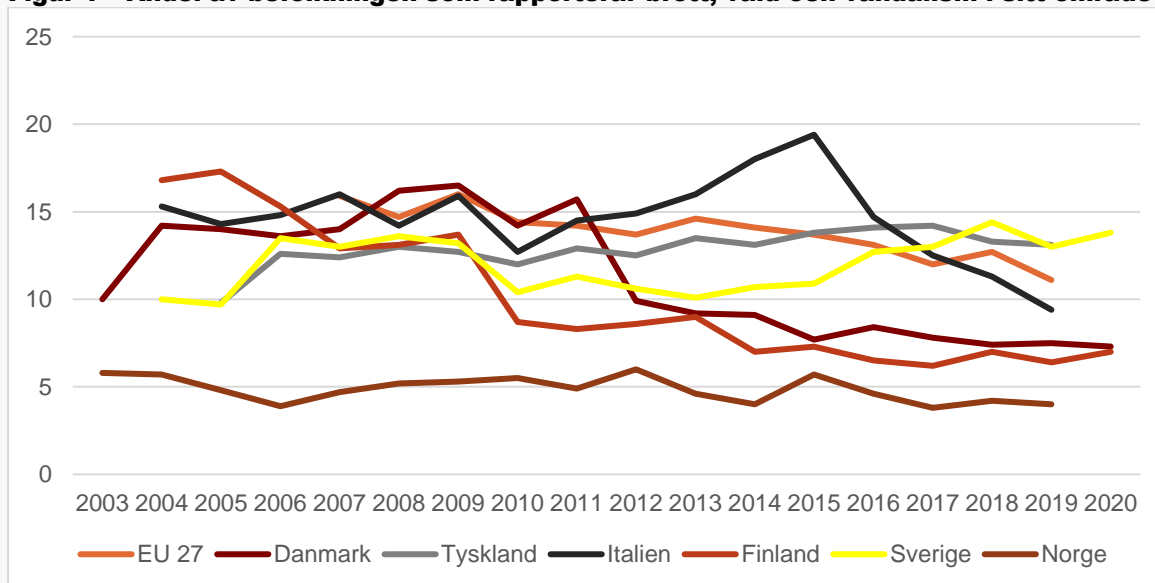
Säkerhetsföretagens årsrapporter har publicerats sedan år 2017. Syftet är att sammanställa statistik som visar på branschens utveckling. Rapporten tas fram av Säkerhetsföretagen analytiker, med examen i nationalekonomi och statistik samt erfarenhet från statistikproduktion och konjunkturanalyser på Svenskt Näringsliv och Almega.

Säkerhetsföretagens företräder flera delbranscher inom säkerhet: auktoriserade bevakningsföretag som tillhandahåller t ex väktare och ordningsvakter (täckes över 95 procent av branschens omsättning). Säkerhetsföretagen är den enda organisation som företräder bevakningsföretag i sin helhet. Hemlarmsföretag, parkeringsföretag, vårdtransporter och företag inom säkerhetsteknik ingår också. Utöver årsrapporten tar Säkerhetsföretagen också fram regelbundna konjunkturbarometrar. Under pandemin har rekryteringsprognoserna pausats, men de kommer att återkomma när ekonomin stabiliseras.

Svensk brottsutveckling bland de mest negativa i Europa

Efterfrågan på säkerhetsföretagens tjänster och

Figur 1 – Andel av befolkningen som rapporterar brott, våld och vandalism i sitt område

Källa: Eurostat

produkter beror i grunden på ett behov att arbeta förebyggande mot inbrott, bränder och andra säkerhetsfrågor. Men de senaste årens tillväxt i branschen beror också på att kriminaliteten i samhället utvecklas negativt. De senaste åren har både grov organiserad brottslighet och brott och ordningsstörningar på allmänna platser ökat.

Den svenska brottsutvecklingen är ett misslyckande i europeisk jämförelse. Sedan flera år misslyckas Sverige att nå EU:s hållbarhetsmål för "Peace, justice and strong institutions", vilket betyder ungefärligt översatt att medborgarna ska ha rätt att leva i en fungerande rättsstat med låg kriminalitet. Eurostat mäter därför hur hög andel av medlemsländernas befolkning som lever med brott, våld och vandalism i sitt område. Där har utvecklingen i Sverige försämrats, medan samtliga EU-länder upplevt en förbättring.

Nya data för 2020 visar att andelen svenskar som rapporterar om brott, våld och vandalism i sitt område ökar igen, från året innan, till 13,8 procent. Detta är högre än EU-snittet. I närliggande länder som Finland, Norge och Danmark har brott, våld och vandalism minskat kraftigt. Det gäller även kriminellt belastade länder som Italien, där brott, våld och vandalism har halverats på några år.

Säkerhetsföretagens omsättning och anställda

SCB – branschens historiska utveckling

Statistiska Centralbyrån, SCB, tillhandahåller sedan en tid tillbaka statistik som täcker säkerhetsföretag. Denna statistik rapporteras med en viss fördröjning och senast tillgängliga år är 2019. SCB delar in säkerhetsföretag under två SNI-koder. Dels SNI-kod 80.1 som avser företag för bevakning och säkerhetstjänster, det som i vardagligt tal huvudsakligen utgörs av bevakningsföretag som anställer väktare och ordningsvakter. Den andra SNI-koden, 80.2, definieras av SCB som företag för säkerhetssystemtjänster. Med säkerhetssystemtjänster avses i allmänhet företag inom säkerhetsteknik. Klassificeringen är SCB:s och frågor om just denna statistik hänvisas till myndigheten.

Av SCB:s statistik framgår att fram till och med corona-pandemin har branschen sett en tillväxt sett till antalet anställda över tid. På de två första decennierna av 2000-talet har antalet anställda fördubblats inom säkerhetsteknik och ökat med 60 procent inom bevakning (däribland väktare och ordningsvakter).

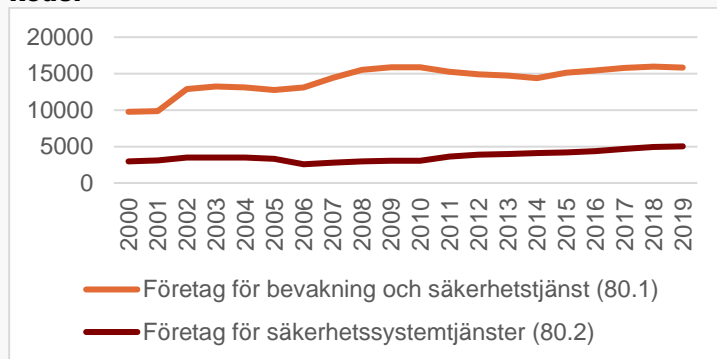
Bisnode Soliditet – så slog covid-pandemin under 2020

Bisnode Soliditet sammanställer information från årsredovisningar. Bisnodes data över SNI-kod 80 omfattar säkerhetsföretag inom alla delsegment – både tjänster och säkerhetsteknik. Som figur X visar har antalet anställda ökat snabbt i säkerhetsföretag som helhet, men under pandemiåret 2020 skedde också en inbromsning. Antal anställda föll med 2,1 procent - 444 personer – på grund av inbromsade flygplatskontroller och event.

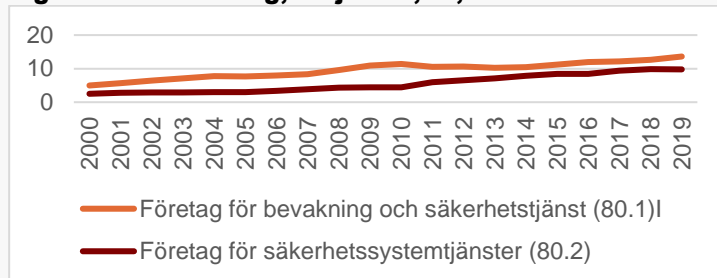
Omsättningen fortsätter öka under pandemin, dels på grund av att ökad brottslighet stärker behov av trygghetsskapande åtgärder. Pandemin har även inneburit fler uppdrag som att upprätthålla

Bevakningsföretag

Figur 2 – Antal anställda inom olika säkerhetsföretag, helårsekvivalenter, SNI-koder

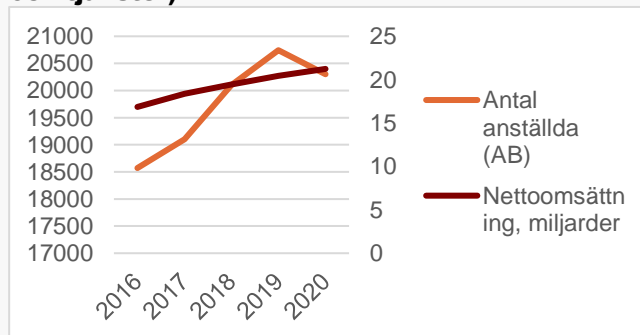
Figur 3 – Omsättning, miljarder, år, SNI-koder

Källa: SCB, Företagsdatabasen

pandemiregelverk, utökad sjukhusbevakning samt hjälpa myndigheter som Folkhälsomyndigheten.

Figur 4 – Säkerhetsbranschen totalt (teknik och tjänster)

Källa: Bisnode

Bisnode definition av bevakningsföretag omfattar företag inom bevakning, med medarbetare som väktare, ordningsvakter, skyddsvakter, parkering, hemlarm och larmcentraler. Statistiken visar en inbromsning på antal anställda under pandemin på ca 650 personer, vilket beror på inbromsade flygplatskontroller. Därutöver har event och krogbevakning minskat på grund av pandemirestriktionerna. Givet att pandemirestriktioner kvarstår så är det ändå intressant att nedgången varit så lindrig jämfört med andra verksamheter inom t ex besöksnäring och transport. Vidare har omsättningen för bevakningsföretag ökat, vilket kan spegla att befintliga kunder har efterfrågat mer säkerhet under pandemin.

Säkerhetssystemtjänster

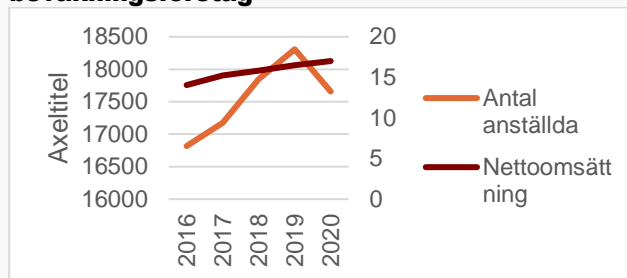
Liksom SCB så definierar Bisnode Soliditet säkerhetsteknikföretagen som "säkerhetssystemtjänster". I denna kategori ingår larm, lås och kamerabevakning. Som figur 6 visar fortsätter antalet anställda och omsättning att öka inom delsegmentet säkerhetssystemtjänster, vilket i sin tur hänger samman med en ökad kriminalitet i samhället.

Parkering

Säkerhetsföretag utför parkeringsbevakning, både i renodlade parkeringsföretag samt i auktoriserade bevakningsföretag. Som figur X visar ökar antalet anställda bland renodlade parkeringsbolag, samtidigt som omsättningen minskat något under 2020. Minskningen skulle kunna förklaras av ett förändrat resmönster hos allmänheten under pandemin¹.

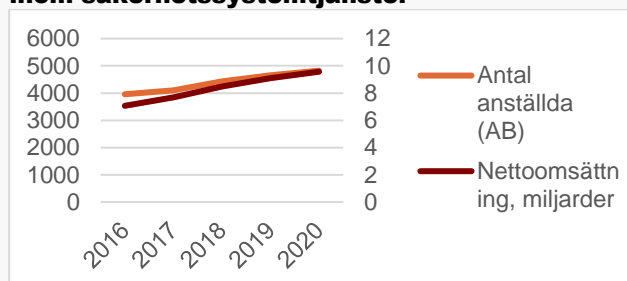
Källa: Bisnode Soliditet

Figur 5 – Anställda och omsättning, bevakningsföretag

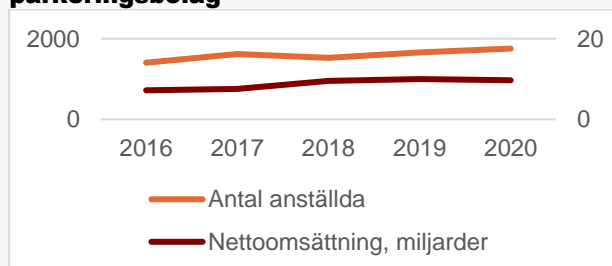
Källa: Bisnode Soliditet

Figur 6 – Anställda och omsättning, företag inom säkerhetssystemtjänster

Källa: Bisnode Soliditet

Figur 7 – Anställda och omsättning, parkeringsbolag

¹ Kvaliteten i såväl SCB:s och Bisnodes statistik har kraftigt förbättrats över tid. Statistiken omfattar branschens största företag inom alla segment, däribland Securitas, Avam, Aimo, Gunnebo, Stanley Security, Versiure, Sector Alarm, Loomis och SOS Alarm. Statistiken avser företagens Sverigeverksamhet. Givetvis kan statistiken brista så tillvida att företag i närliggande branscher tillhandahåller tjänster och

produkter som också säkerhetsföretag tillhandahåller. Denna effekt torde dock vara av begränsad omfattning. Då statistiken från Bisnode Soliditet är en tjänst som köps via abonnemang kan vi inte publicera en köpt data direkt i rapporten. Men för den journalist, företagare eller annan intressent så kan underlagsmaterialet till rapporten givetvis tillhandahållas i sin helhet.

Konjunktur-barometer

Säkerhetsföretagen publicerar sedan ett år tillbaka en konjunkturbarometer. Under 2021 har mätningarna gått från månadsvisa till kvartalsmätningar. Mätningarna genomförs med samma metod som Konjunkturinstitutet använder.

Konjunkturbarometern för kvartal 2 under 2021 visar en kraftig ökad positiv syn på tillväxten i branschen. Av företagen anger 55 procent att efterfrågan ökat de senaste tre månaderna. Av företagen anger också 76 procent att efterfrågan och antalet anställda kommer att öka kommande sex månader.

Vilka arbetar i säkerhetsföretag?

Medarbetarna i säkerhetsföretag tillhör flera olika personalkategorier. I bevakningsföretag arbetar i antal mestadels väktare, ordningsvakter, skyddsvakter och parkeringsvakter. Som figur 8 visar har antalet väktare och ordningsvakter ökat starkt de senaste åren.

Andelen kvinnor uppgår till 25 procent, men påvisar en svag minskning de senaste åren. Andelen utlandsfödda ökar och uppgår nu till 19 procent.

På grund av hur SCB redovisar statistiken är det inte möjligt att redovisa för andra personalgrupper, såsom larmoperatörer eller säljare av larm. En viktig framtidsfråga är därför att modernisera statistiken så att också säkerhetsteknikföretagen ingår.

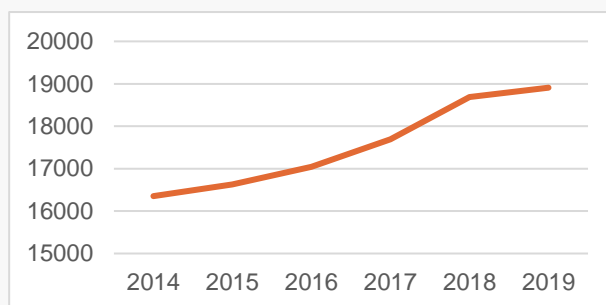
Var arbetar personal i säkerhetsföretag?

I den allmänna debatten har vissa mindre kommuner fokuserat på att anställa bevakningspersonal i egen regi. Men som figur X visar är det mycket ovanligt. Nästan alla väktare och ordningsvakter arbetar i aktieföretag, och enbart inom "övriga organisationer" har det skett en uppgång.

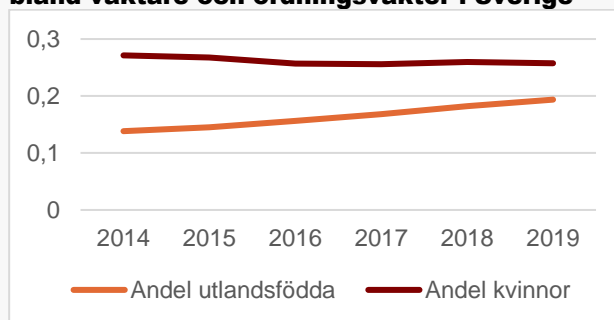
Sett till utvecklingen som helhet arbetar 87,2 procent av alla väktare och ordningsvakter i företag i privat sektor, som figur 10 visar.

Av statistiken framgår att mångfalden i branschen både blir bättre och sämre. Andelen kvinnor är stor inom hemlarmsföretag, vilket inte fångas upp av statistiken. Bland väktare och ordningsvakter har andelen kvinnor bromsat in. Samtidigt ökar andelen utlandsfödda bland väktare och ordningsvakter.

Figur 8 – Totalt antal väktare och ordningsvakter i Sverige

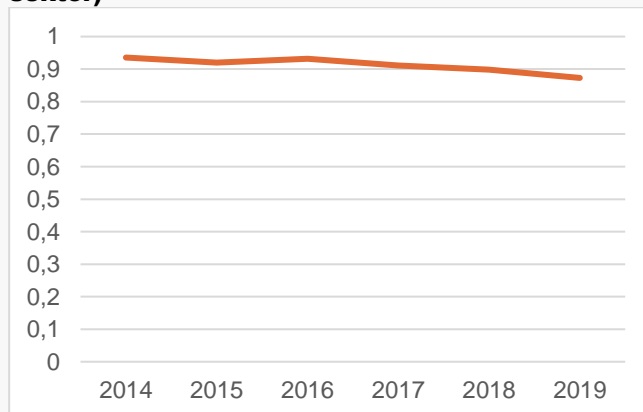

Figur 9 – Andel kvinnor och utlandsfödda bland väktare och ordningsvakter i Sverige

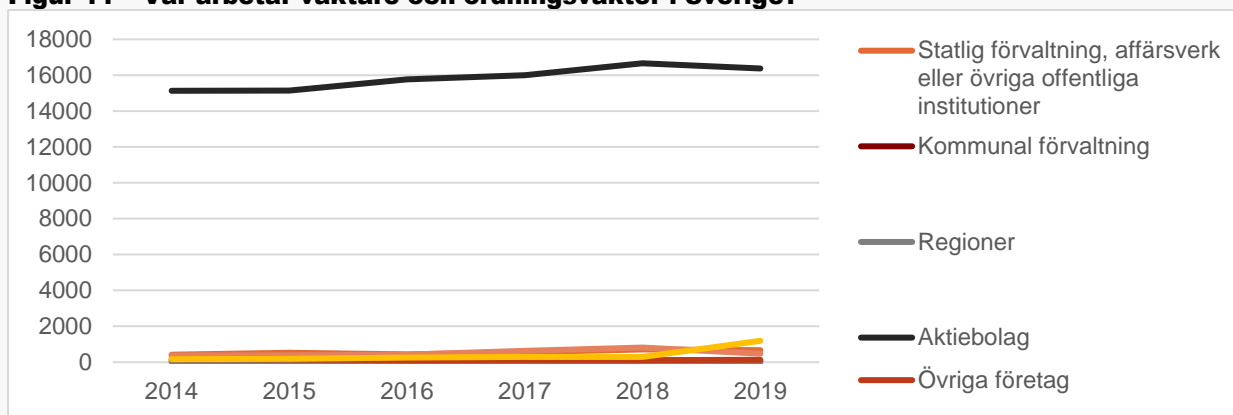
Källa: Yrkesregistret, SCB

Figur 10 – Andel av väktare och ordningsvakter som arbetar i företag (privat sektor)

Källa: SCB Yrkesregistret

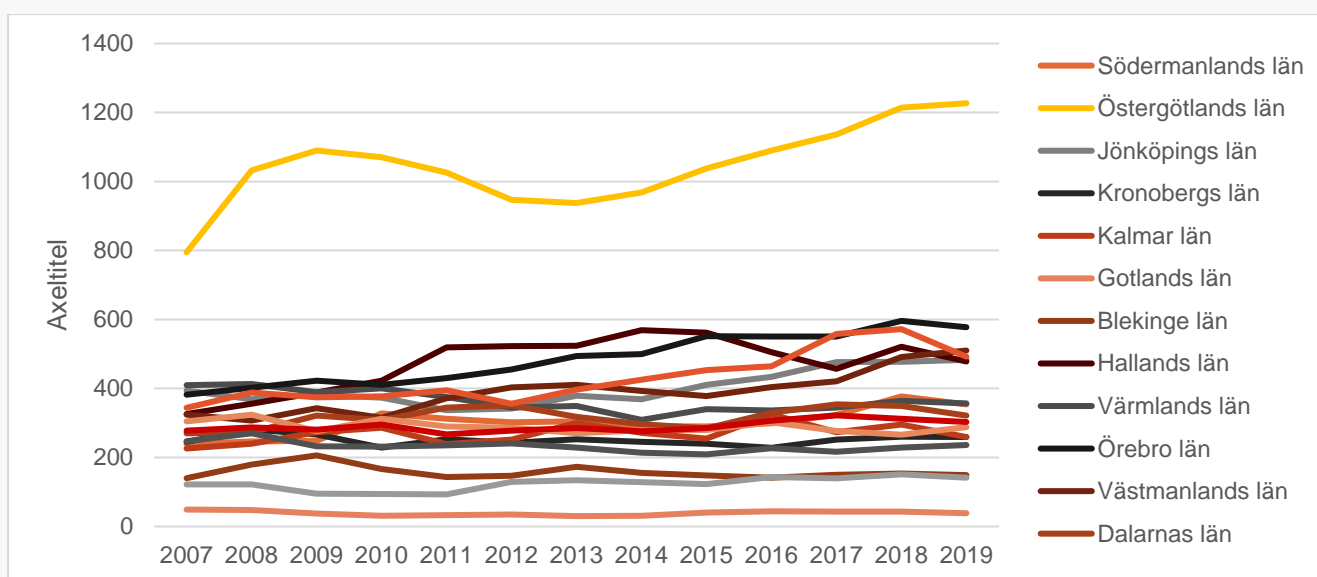
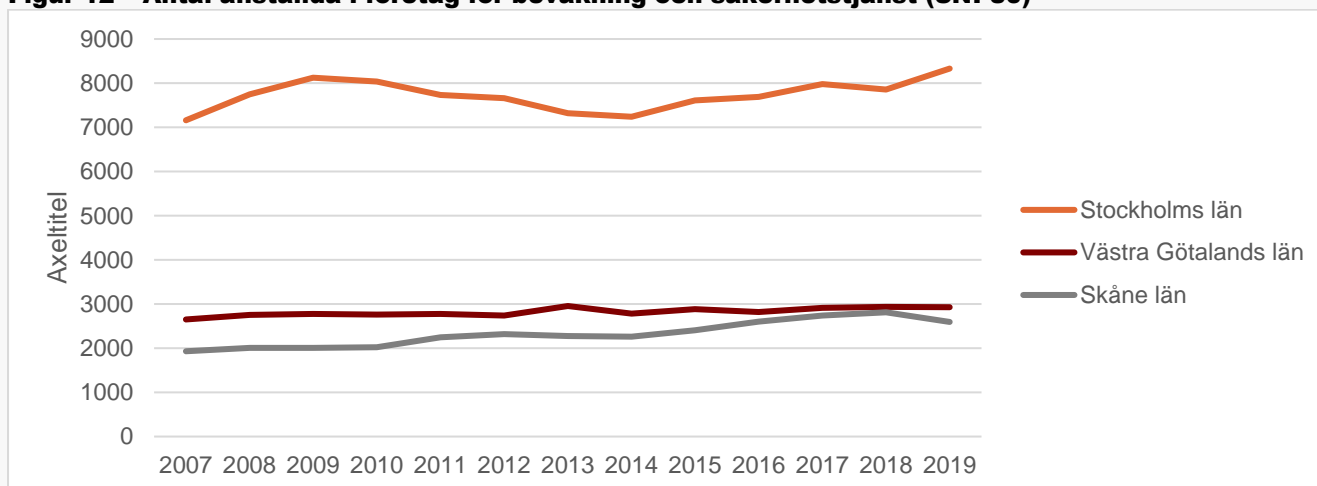
Figur 11 – Var arbetar väktare och ordningsvakter i Sverige?

Källa: SCB, Yrkesregistret

Den geografiska fördelningen av väktare och ordningsvakter följer de lokala behoven på orten. Utöver storstadsregionerna har även antalet väktare och ordningsvakter i Östergötlands län ökat snabbt.

Figur 12 – Antal anställda i företag för bevakning och säkerhetstjänst (SNI 80)

Fördjupning - skattesystemet och trygghetsinvesteringar

Ansvar för brottsbekämpningen är alltid polisens. Säkerhetsföretag, genom såväl teknik som väktare och ordningsvakter, är ett viktigt komplement i det brottsförebyggande arbetet.

Rättspolitiskt behövs ett omfattande policyprogram för att både skärpa straff samt förstärka hela rättskedjan för att gärningspersonerna bakom den ökade brottsligheten ska få en reaktion från samhället i paritet med skadan de åsamkar. Polisen, men också samtliga andra myndigheter i rättskedjan, måste få ökade resurser för att kunna dimensionera insatser mot både grov organiserad brottslighet och mer vardagliga typer av brott. Internationella erfarenheter från till exempel New York visar att nolltolerans mot alla sorters brott fungerar.

Vid sidan av kraftfulla förstärkningar av rättsväsendet måste också ytterliga samhällsekonomiska styrmedel utredas för att få starkast möjliga brottsreducerande förmåga.

Ökade kostnader för brott kan ses som en skatt

Italiensk forskning har påvisat att företags ökade kostnader för att hantera brott kan betraktas som en skatt. Den blir då i sig tillväxthämmande, eftersom den kanaliserar företagens investeringar till att hantera brott istället för att växa och utvecklas.

I Sverige har svenska företagare försökt varna under tio års tid i den internationella undersökningen om global konkurrenskraft² som mäter hur företagens kostnader för att hantera organiserad brottslighet har ökat. Där har Sverige gått från att ha obefintliga problem med organiserad brottslighet till att falla till plats 42 bland världens länder. Finland har under samma period oförändrat haft lägst kostnader för att hantera organiserad brottslighet i världen.

Utöver organiserad brottslighet möter företagen brottslighet som ofta prioriteras bort – som skadegörelse eller regelbundna stölder. Totalt har Svenskt Näringsliv uppskattat företagens kostnader för brott till 100 miljarder kronor.

Som en följd behöver företagen göra trygghetsinvesteringar i form av teknik och säkerhet för att stärka sitt eget säkerhetsarbete. Många företag vittnar om svårigheter att få till en dialog med polisen och att många brott skrivs av snabbt. Kostnaderna för säkerhet blir ett nödvändigt ont; de behövs på grund av samhällsutvecklingen men är något man själv helst önskade inte behövdes.

Skatt – finansiering och ekonomiskt styrmedel

Ur ett ekonomiskpolitiskt perspektiv på rättspolitiken finns två centrala perspektiv.

Finansiering och prioritering inom statsbudgeten

Att bygga ut hela rättskedjan kräver omfattande investeringar. Detta behöver inte betyda att finansiering av ökade satsningar på rättskedjan kräver en viss på förhand bestämd finansiering.

Alternativen som står till buds är:

- Skatthöjningar
- Användande av reformutrymme till följd av växande ekonomi
- Omprioritering inom statsbudgeten från budgetutrymmen som inte är del av välfärdens kärna

---

² World Economic Forum

Ekonomiska styrmedel

Om företagares kostnader för brott är att betrakta som en skatt så väcks också frågan om det finns ytterligare vägar att hantera den dubbelbeskattning som uppstår. Rättsväsendet i sig är så grundläggande att satsningar för detta alltid måste genomföras. Men vid sidan av den nödvändiga finansieringen för ett fullt utbyggt och rätt dimensionerat offentligt rättsväsende så behöver rättspolitiken också ses genom de samhällsekonomiska raster som andra politikområden har genomgått de senaste decennierna.

Ett sådant exempel är miljöpolitiken, som utöver förbud av miljöfarliga verksamheter så har också ekonomiska styrmedel växt fram som ett verktyg för att uppnå mer av miljövänliga val.

Om vi inom fältet säkerhet ska applicera ekonomiska styrmedel behöver vi först göra en uppdelning.

- Det offentliga rättsväsendet (rättsstaten) – EJ möjligt eller lämpligt att omfattas av ekonomiska styrmedel
- Brottreducerande åtgärder (offentligt och privat) – tänkbart att kunna omfattas av ekonomiska styrmedel

Eventuella ekonomiska styrmedel måste omfattas av ett tydligt artikulert samhällspolitiskt mål och vara möjligt att utvärdera efter hand. Ekonomiska styrmedel som bör utredas:

- **Skattereduktioner för företags köp av säkerhet.** Finns i andra europeiska länder samt i USA. Reduktionen avser företagets köp av både teknik och tjänst, men sammansättningen ser olika ut. Syftet är att minska företagets kostnadsbörda och möjliggöra för företagen att istället investera i forskning och utveckling.
- **Skattereduktion för individers köp av säkerhet.** Finns till namnet inom dagens trygghets-RUT. Men dagens avdrag kan inte användas för köp av säkerhet i verklig mening, då avdraget inte omfattas av auktorisationskrav och dessutom uttryckligen exkluderar svenska säkerhetsföretag. Syftet med avdraget är att förstärka samhällets brottsförebyggande insatser genom att individens säkerhet förbättras.
- **Skattereduktioner för fastighetsägares förstärkningar av säkerhet och brandskydd.** I syfte att minska belastningen på polis och räddningstjänst är det viktigt att kvaliteten stärks genom att bygga ut användandet av verifierade hemlarm och brandlarm. Fler första insatspersoner i säkerhetsföretag skulle också kunna förhindra att bränder eskalerar i glesbygd, i väntan på räddningstjänst.

Finansiering

- Genom att befintliga avdrag, t ex RUT- och ROT-tjänster, breddas
- Användande av reformutrymme i statsbudgeten
- Genom omprioritering av andra utgiftsområden, men där utgiftsområdena för rättsstat och välfärd inte berörs

Reformbehov

För att skapa så kostnadseffektiva trygghetsinvesteringar som möjligt finns det ett antal utvecklingsområden som politik på nationell och lokal nivå kan hjälpa till med.

- Minska regionala trygghetsklyftor med en statlig trygghetsmiljard, som kan kompensera för att behoven av säkerhet är större i regioner med sämre ekonomiska förutsättningar
- Inför skatteavdrag för företag och privatpersoner som investerar i säkerhet, såsom det finns i USA och andra europeiska länder. Säkerställ ett riktigt trygghets-RUT – som omfattas av auktorisationskrav
- Genomför den statliga ordningsvaksutredningen så lagstiftningen möter kommunernas behov
- Bygg ut polisen och säkerställ att myndigheten kan möta brottsutsatta företagares behov i hela Sverige genom att införa en företagarpolis
- Stärk samverkan mellan polis, kommun och säkerhetsföretag så att det lokala brottsförebyggande arbetet får störst effekt
- BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning (NTU) måste också riktas till företag